

JUGOSZLÁVIA KOMMUNISTA PÁRTJA KÖZPONTI VEZETŐSÉGÉNEK MÁSODIK PLENÁRIS ÜLÉSÉN HOZOTT HATÁROZATOK

új lendületet adnak a mezőgazdaság szocialista átállításának

Írta: Nagy József

Jugoszlávia Kommunista Pártja Központi Vezetősége az elmúlt hónap végén tartotta második plenáris ülését, amelyen nagyjelentőségű határozatokat hoztak különösen a falu szocialista átalakítása és a mezőgazdaság fejlesztése kérdéseiben. Ezek a határozatok az V. pártkongresszus általános elvi határozatai alapján történtek és valójában az elvi határozatok gyakorlati alkalmazását jelentik.

A plenáris ülésen elhangzott beszámolók, a hozzászólások és viták elemzése és ezek alapján hozott határozatok világosan bizonyítják Pártunk eddigi politikájának helyességét. A plenáris ülés alig egy hónappal ezelőtt zajlott le, a határozatok alig egy hónapra tekintenek vissza, de ez a rövid idő is elegendő volt ahhoz, hogy társadalomépítő hatásuk kifejeződésre jusson a falu életében: a dolgozó parasztság között.

A plenáris ülés összegezte Pártunk falun folytatott politikájának eddigi eredményeit, amelyek közül a legfontosabbakat a következőkben foglalhatjuk össze:

A földreform végrehajtása földnélküli és szegény parasztjaink legszélesebb rétegeit juttatta földhöz, amikor a nagybirtokosoktól, a városi burzsoáziától és a falusi gazdagoktól elvették a földet, meghagyva azoknak 5 illetve 34 katasztrális holdat; különböző gazdasági, közigazgatási és politikai intézkedésekkel nagymértékben korlátozták és viszszaosztották a falu tőkés elemeit; a mezőgazdasági termények fölvásárlása, a progresszív adórendszer, a földdel való kereskedelem megakadályozása, a kötött árak politikája, továbbá a szövetkezetek fejlesztése és támogatása Pártunk falun folytatott politikai munkájának helyességéről tanúskodik. Ezek az intézkedések jelentős mértékben hozzájárultak mezőgazdaságunk fejlesztéséhez. A különféle objektív nehézségek ellenére megállapíthatjuk, hogy mezőgazdaságunk elérte háború előtti színvonalát s azt egyes ágaiban túl is szárnyalta.

A pártvezetőség plenáris ülése megállapította, hogy a már végrehajtott intézkedések mellett s az eddig elért eredmények ellenére is, mezőgazdaságunk nagymértékben elmaradt iparunk fejlődésétől. Ez az elmaradottság napról-napra jobban érezteti hatását s épp ezért volt szükséges, hogy pártvezetőségünk határozatokat hozzon a mezőgazdaság szocialista szektorának erősítéséről. A szocialista szektor erősítése az állami-és szövetkezeti szektor fejlesztését jelenti. Ami az állami szektor erősítését illeti, az elsősorban ennek gépekkel és jószággal való ellátása s ugyancsak ezt szolgálja a munkamódszer további tökéletesítése

a többtermelés érdekében; a szövetkezeti szektor fejlesztése és erősítése érdekében pedig a pártvezetőség föladataul tűztte ki a szövetkezetek hatékonyabb támogatását hosszúlejáratú kölcsönökkel, épületanyaggal és berendezésekkel, hogy ily módon elősegítsék az építkezést. Pártunknak ez a politikája már a múltban is sokban hozzájárult földműves szövetkezeteink fejlesztéséhez; így például az elmúlt esztendőben 15—30 éves hosszúlejáratú kölcsönöket bocsátottak a szövetkezetek rendelkezésére úgy a szövetkezeti kapitális építkezésekre, jószágállomány fejlesztésére, mint a lakásépítés céljaira. Ezek a kölcsönök olyan nagyok voltak, hogy szövetkezeteink legnagyobb része nem is használta ki. Kölcsön tekintetében a jövőben is nagy lehetőségek állanak szövetkezeteink előtt: így a földműves szövetkezeteknek nem kell attól tartaniuk, hogy az anyagi vagy pénzügyi nehézségek a legkisebb mértékben is akadályozzák fejlődésüket.

Földműves szövetkezeteink fejlődésének egyik igen fontos előfeltétele a mezőgazdasági szerszámok és gépek állománya. Épp ezért központi pártvezetőségünk külön foglalkozott ezzel a kérdéssel s határozataiban kihangsúlyozta, hogy meg kell gyorsítani a szövetkezetek szerszámmal és gépekkel való ellátását. Ugyancsak határozatot gondoskodik arról, hogy a szövetkezeti gazdaságokat műtrágyával lássák el, és a jószágállományt tervszerűen s gyorsan fejlesszék, mert a szövetkezeti mezőgazdaság teljes kibontakozásának egyik alapfeltétele.

A mezőgazdaság szocialista fejlesztése érdekében az elmúlt esztendőben a szövetkezetek különféle formái alakultak ki s ezek nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy dolgozó parasztságunk gazdasági érdekeit kielégítsék s igen jelentős mértékben elősegítették azt, hogy a szövetkezeti eszme termékeny talajra talált a dolgozók között s ennek folytán a termelés közösségi formáját is magukévá tették. Ezek a szövetkezeti formák két fő csoportba sorolhatók, melyeket sohasem szabad összetéveszteni, és pedig: a földműves szövetkezetek és a földmégmunkáló szövetkezetek újabban: termelő parasztszövetkezetek voltak. A földműves szövetkezetek mint a szövetkezés legalacsonyabb formája már eddig is tekintélyes szerepet játszottak abban, hogy parasztságunk soraiban gyökeret vert a szövetkezeti szellem; a földműves szövetkezetekben szerzett tapasztalatokból kiindulva a parasztok mind nagyobb számban léptek be a földmégmunkáló szövetkezetekbe és a régi termelési módot az új, kollektív termelés módszerével váltották föl.

Pártunk központi vezetőségének plenáris ülése az eddiginél még alaposabban dolgozta föl a földműves szövetkezetek problémáit és határozataiban még világosabb útmutatást adott a földműves szövetkezetek különböző formáinak kiépítésére. Így például a földműves szövetkezetek föladatairól hozott határozatok foglalkoznak a parasztság közszükségletjéi cikkel és termelő eszközökkel való ellátásával, a mezőgazdasági termények fölvásárlásával, továbbá a vetőmag állomások, a baromfi-farmok, keltető állomások, méhészetek, gyümölcsfeldolgozó- és tejüzemek, mezei téglagyárak, gépállomások és szövetkezeti gazdaságok — ekonómiák fejlesztésével. A falu parasztlakosságát ezeken a mezőgazdasági szektorokon át kell beszervezni a szövetkezetet és a szövetkezeti mozgalom támogatásával. Így a parasztság megindul: közelebb kerül magához a szövetkezethez, ezekben a szektorokban s ezek munkáján keresztül fölismeri s valóban érzi is a szövetkezeti élet előnyeit, a termelés közösségi formájának hasznosságát.

Ugyancsak részletesen foglalkoznak a határozatok a szövetkezeti gazdaságokkal, mint azzal a formával, azzal a szövetkezeti formával, amely döntő módon hozzájárulhat mezőgazdaságunk szocialista átalakításához. A szövetkezeti gazdaságokba már bizonyos termelési viszony alapján kell beszervezni dolgozó parasztjainkat.

E gazdaságok főbb jellegzetességeit a következőkben foglalhatjuk össze:

A földműves szövetkezet egy bizonyos nagyságú termőterülettel rendelkezik és ez a földtulajdon alkotja a szövetkezet gazdaságát. Ebbe a már meglévő gazdaságba a földművesek saját belátásuk és elhatározásuk szerint beléphetnek földbirtokuknak akkora részével, — annyi termőterülettel, amennyivel szándékoznak. Ugyancsak lehetősége nyílik arra is, hogy gazdasági felszerelésének egyrészét vagy az egész felszerelését beviszi a gazdaságba. Úgy a föld, mint az élő és holt leltár továbbra is a szövetkező tulajdonos birtokában marad azzal, hogy a szövetkezeti gazdaság, a földre és a leltárra eső bevételének 30 százalékát kapja.

A szövetkezeti gazdaságokba való belépés további feltétele az, hogy a tagság soraiba lépő földművesek résztvegyenek a gazdaság termőföldjének megmunkálásában. Természetes, amellet az egyéni megmunkálásra meghagyott földjét saját belátása szerint művelni meg és használja föl. Ennek kapcsán fölmerül a kérdés: mi az alapvető különbség a földműves szövetkezeti gazdaságok rendszere és a földmegmunkáló szövetkezetek között? Amíg a földmegmunkáló szövetkezet tagjainak mindegyike egy holdtól egy hektárig terjedhető termőterületet hagyhat meg saját szükségleteire, — addig a földműves szövetkezeti gazdaságokba lépő tagok annyi földet visznek be illetve hagynak meg kizárólagosan a saját használatukra, és megmunkálásukra, amennyit akarnak. Különbség van továbbá a föld és a leltár után járó kamat illetve bérlet mennyiségében is.

A földműves szövetkezetek gazdaságának tagja lehet mind az a földdel rendelkező dolgozó paraszt, aki hajlandó részt venni a gazdaság közös megmunkálásában; előfordulhat például olyan eset is, hogy a szegény parasztok földjükből nem visznek be semmit a gazdaságba, de ugyanakkor a saját kis gazdaságuk — 3-4 hold — mellett résztvesznek a szövetkezeti gazdaság közös megmunkálásában.

A szövetkezeti gazdaságokkal kapcsolatosan természetesen további problémák merülnek föl: milyen eszközökkel munkálják a földet, milyen formában jutalmazták az elvégzett munkát, milyen arányú lesz a gazdaságba lépett tagok termésbeszolgáltatása és adókötelezettsége? A gazdaságok termelőeszközeit részben a tagok soraiba lépő parasztok beadott felszerelése, részben pedig a földműves szövetkezetek tekintélyes részének már eddig is többé-kevésbé fejlett géppálmása képezi. Ezenfelül az állam is hathatós támogatásban részesíti a szövetkezeti gazdaságokat: ez a támogatás kölcsön formájában és gépek, mezőgazdasági felszerelések szolgáltatása formájában nyilvánul meg. E lehetőségek mellett a szövetkezet kezdeményező és szervező ereje is szerephez jut: föl kell kutatnia minden olyan adottságot, ami a szövetkezeti gazdaság gép- és állatállományát gyarapítja. A munka jutalmazása ugyanazon elvek alapján történik, mint a földmegmunkáló szövetkezetekben, — helyesebben a gazdaságokban is meg kell határozni a normákat és ennek alapján a brigád- és csoportrendszeren keresztül az elvégzett munkát *munkanapokkal* (»trudodan«) mérjük. Minden szövetkezeti tagnak

érdeke, hogy a gazdaság földjét, amely a közösség tulajdona, minél jobban megmunkálja, hogy a földnek minél nagyobb legyen a hozama, mert a gazdaság terméshozamától függ a munkanap értéke is. A szövetkezeti tagok állam iránti kötelezettsége úgy módosul, hogy a gazdaságba beadott termőterület s annak jövedelme mentes a beszolgáltatási kötelezettség alól, továbbá a magántulajdont képező termőterület kibővítésével a kategória is csökken aszerint, hogy mennyi föld került be a gazdaságba.

A szövetkezeti gazdaság közelebbi gazdasági és politikai célja az, hogy dolgozó parasztiaink a közösségi munkában való részvételükkel megbizonyosodjanak arról, hogy a szövetkezeti alapon végzett földmegmunkálás sokkal könnyebb, sokkal jövedelmezőbb, mint a magángazdálkodás. A szövetkezeti gazdaságok további feladata abban rejlik, hogy az apró magángazdaságok helyett nagy, közös birtokokon mezőgazdasági gépek, szerszámok és agrotechnikai eljárások alkalmazásával fokozza a föld termőségét s ezáltal közvetlenül hozzájáruljon a mezőgazdaság szociális újjáépítéséhez. A szövetkezeti gazdaság képezi a szocialista szektor magvát az egész földműves népünket magukba gyűjtő általános faluszövetkezeteinkben.

A szövetkezeti gazdaságok már eddig is nagy mértékben hozzájárultak dolgozó parasztiaink megszervezéséhez a termelőterületek közös megmunkálásában. A parasztság megindult a szövetkezetek felé: nappal-nappal új tagok jelentkeznek. Erről beszél a topolyai példa: fél hónap előtt még csak 120 holdnyi földje volt a gazdaságnak, ma már 1200 katasztrális holdra fölszaporodott. Így a szövetkezeti gazdaságok nagy politikai nevelő hatása is van: a tagként belépő parasztok megismerkednek a szövetkezeti eszmével, megismerik a szövetkezetek belső életét, a *termelő parasztszövetkezet* életét s ennek folytán még a munka megkezdése előtt nagyobb számban lépnek át a földműves szövetkezetekből a termelő parasztszövetkezetekbe.

Központi pártvezetőségünk plenáris ülése a szövetkezeti problémákkal kapcsolatosan elemezte parasztságunk viszonyát a földmegmunkáló szövetkezetek iránt, kiértékelte az eddigi munka eredményeit s ennek alapján a termelő parasztszövetkezetek további fejlesztése érdekében fontos feladatot tűzött ki pártszervezeteink elé. A JKP KV plénuma megállapította a földmegmunkáló szövetkezetek terén folytatott eddigi politika helyességét, továbbá azt, hogy dolgozó parasztságunk már eddig is nagy mértékben meggyőződött a földmegmunkáló szövetkezetek fejlődési útjának helyességéről és ezért »szükséges és lehetővé vált, hogy bátrabban és gyorsabb iramban lássunk hozzá a termelő parasztszövetkezetek alakításához. Ezzel kapcsolatban egy pillanatra sem szabad szem elől tévesztenünk, hogy a termelő parasztszövetkezetek alakításának továbbra is kizárólag önkéntes alapon és magának a parasztságnak öntudatos elhatározása alapján kell történnie, hogy bármilyen közvetlen vagy közvetett nyomás csak gyengítené, nem pedig erősítené a munkások és parasztok szövetségét, ami népi államunk alapja». A pártvezetőség határozatai hangsúlyozzák a szövetkezeti demokrácia ápolását, ami elősegíti minden szövetkezeti tag »alkotó kezdeményezését és emeli az egész szövetkezet munkalendületét.« Természetes, a leghatározottabb harcot kell folytatni a szövetkezeteken belül az esetleg jelentkező ellenséges, romboló elemekkel szemben, akik akár a legkisebb mértékben is megkísérelnék a szövetkezeti fejlődés megakadályozását.

lyozását. A határozatok föladataul tűzik ki a termelő parasztszövetkezetek további hathatós támogatását úgy politikai mint gazdasági és pénzügyi téren. Az eddiginél sokkal nagyobb gondot kell fordítani a szövetkezeti alapok, — fondok fejlesztésére, amelyek a szociális biztosítást, az egészségvédelmet és az öregségi biztosítást szolgálják.

Ennek kapcsán előtérbe kerül az egészségügyi és öregségi biztosítás kérdése.

Minden termelő parasztszövetkezet »nyugdíjat« biztosít az öreg, munkaképtelen tagjai számára. Ez a nyugdíjbiztosítás úgy történik, hogy a munkára alkalmatlan vagy csak részlet-munkára alkalmas tagoknak a szövetkezet a külön erre a célra létesített alapból megfelelő járulékot fizet. Ugyanebből az alapból kap járulékot az előrehaladott terheesség és szülés folytán átmenetileg munkára képtelen anya is, vagy a betegség folytán dolgozni képtelen szövetkezeti tag.

A jövőben a szövetkezeti tagok életszínvonalának emelése és a szövetkezeti gazdaságok ellátásának biztosítása érdekében a közszükségleti és mezőgazdasági felszerelések külön ellátási rendszerét vezetik be. Ez biztosítja számukra majd a megfelelő árú beszerzését alacsonyabb áron, ami másrésről a szövetkezetet arra ösztökéli, hogy minél több terményt adjon el az államnak.

A plenáris ülés határozatai hangsúlyozzák a falu kapitalista, spekuláns elemeivel szembeni éberség fokozottabb kifejlesztésének szükségességét. Azokkal a kapitalista elemekkel szemben, akik az állam iránti kötelezéseiket nem teljesítik, földjük megművelését elhanyagolják, állatállományukat csökkentik, a dolgozók kárára menő üzérkedéssel foglalkoznak, gátolják a »dolgozó parasztok azon erőfeszítéseit, hogy elinduljanak a szocialista mezőgazdaság útján«, népuralmunknak a legszigorúbb intézkedéseket kell alkalmaznia, egészen a vagyon elkobzásig. »Ugyanakkor hangoztatni kell, hogy mindazok, akik teljesítik a népi állam, hazánk szocialista építése iránti kötelezettségeiket, élvezniök kell és föltétlenül élvezni is fogják a törvény védelmét.«

A JKP KV második plenáris ülésének a falu szocialista átalakításáról és a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről hozott e hatalmas jelentőségű határozatai nagy mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy dolgozó parasztságunk számára megkönnyítsék és még világosabbá tegyék a mezőgazdaság, a falu szocialista újjáépítésének útját s ennek segítségével minél gyorsabban bekapcsolódhassék a szocialista termelésbe, hogy nagyobb és közvetlenebb segítséget nyújthasson a hatalmas mértékben fejlődő szocialista iparunk továbbépítésében. Ezek a nagy jelentőségű határozatok így járulnak hozzá dolgozó parasztságunk könnyebb, jobb és kulturáltabb életmódjának megteremtéséhez.